

Verliefde blik op Japanse samenleving

De jonge Belgische filmmaker Jean-Noël Gobron (1954) wordt verliefd op Akiko, een Japans meisje dat hij toevallig in Brussel ontmoet. Als ze terugkeert naar haar land, reist hij haar achterna. Met in z'n bagage een camera. Een paar maanden later komt hij terug naar België. Zonder Akiko, maar met een koffer vol gefilmde herinneringen.

HET resultaat is zondagnamiddag te zien op het Internationaal Filmgebeuren van Vlaanderen in Gent, waar «Satori Stress» wordt voorgesteld in de festivalsectie Belgisch Filmvenster.

Het is een film geworden die zich niet zo makkelijk een etiket laat oplakken. Het is geen banaal reisverslag, geen toeristische documentaire, geen ego-dokument over een exotische liefde. Het is weliswaar een beetje van dat alles, maar de som is meer dan de samenstellende delen.

Vóór zijn vertrek naar Tokyo had Jean-Noël Gobron een afspraak gemaakt met de schrijver Benoit Boelens, met wie hij reeds had samengewerkt in hun produktiemaatschappij Amok Film. Gobron zou een soort audiovisueel dagboek bijhouden, waarin hij allerlei impressies over zijn eerste contact met Japan moest registreren. Daaraan zou dan later een scenario-structuur gegeven worden. Boelens schreef ook een aantal beschouwende en filosofische teksten, die weliswaar door de beelden geïnspireerd werden, maar er absoluut geen commentaar op leverden. Het traditionele dilemma van de documentaire film, waarin woord en beeld regelmatig om voorrang strijden, werd hier dus tot een extreme stijfheid verheven. Die teksten worden door een stem off-screen voorgelezen, ritmeren enigszins de beeldenstroom, maar verliezen uiteindelijk het pleit tegenover de audiovisuele overmacht van klank en licht.

Vreemd

De film begint met een citaat van Ionesco: 'Je voyage pour être dépaysé', wat letterlijk zoveel betekent als 'ik reis om vreemd te staan kijken'.

Dat doen we dus inderdaad, samen met de cineast, die ons dan ook vreemde mengeling van grappige, bizarre, deprimerende, exotische, pijnlijke en voyeuristische beelden uit het dagelijks leven van de Ja-

pans grootstad voorschotel. De confrontaties volgen elkaar op: het klassieke Kabooki-teater tegenover de moderne peep-show, de kleurrijke kimono's tegenover de modieuze kledij in een soort 'straat-dancing' waar de jeugd rond zelf meegebrachte radio's samentroeft en nadien de lege drankblikjes mooi opkuist, de exotische tee-ceremonie tegenover de hamburgertenten, de demonstratie van gevechtssporten tegenover de baseball-spelende jongetjes, de religieuze optochten tegenover de Amerikaanse oorlogsfilms op TV, de deftige in kostuum gestoken kantoorklerken (of salarissen, zoals ze daar genoemd worden) die zich ongegeneerd bezatten tijdens een avondje-uit tegenover de slordige clochards, die glimlachend hun recht op luiheid verdedigen, en verder nog de geisha's, de Soemiworstelaars, de witte handschoenen, de tatoeages, de wriemelende mensenmassa's in de overvolle straten, enz.

Al die tegenstellingen zitten trouwens al vervat in de titel «Satori Stress», want Satori is een term uit het Zen-boeddhisme waarmee een toestand van verlichte meditatie wordt aangeduid, en stress is een begrip waarmee de gemiddelde Westering maar al te vertrouwd is. Tussendoor wordt wat informatie verstrekt over de evolutie van de verhouding tussen Gobron en Akiko, die trouwens nu en dan in beeld komen. Dat levert echter ook de enige mislukte, wat al te opvallend geësceneerde praatscène op. 'De anderen observeren is een diepergaande blik werpen op zijn eigen werkelijkheid', luidt één van de commentaren, en alhoewel de cineast de film ook omschrijft als 'een blik op mezelf', komen we in feite niet zoveel te weten over de filmmaker, zodat de intieme foto's waarmee de film eindigt, ook een zeker shock-effekt veroorzaken.

In verrukking laten de auteurs een verliefde blik vallen op een zieltoegende cultuur, staat in de persmap van «Satori Stress» geschreven, en op dat niveau is de film het best te

Een verliefde blik op Akiko: alibi of aanleiding voor een ongewone film.

genieten.

Jan T.

PROGRAMMA

Hieronder volgt het programma voor zaterdag en zondag van het Elfde Internationaal Filmgebeuren van Vlaanderen. Het Filmgebeuren wordt ingericht in de Decascoop, aan Terplaten in Gent. Inlichtingen: tel.091/24.30.31.

ZATERDAG

Om 13.30: «Funcion de noche», Spanje van Josefina Molina in zaal 3 of 4; «Tricheurs», Frankrijk van Barbet Schroeder. Bijfilm: «Bluff» in zaal 9; «Robinson Crusoe», Tsechoslovakije van Stanislav Latal in zaal 10.

Om 15.00: «De illusionist», Nederland van Jos Stelling. Bijfilm: «Oh what a knight» in zaal 3 of 4; «Barbarosa», U.S.A. van Fred Schepisi in zaal 9; «Otto is een neushoorn», Denemarken van Rumle Hammerich

Om 17.30: «Antarctica», Japan van Koreyoshi Kurahara in zaal 3 of 4; «Les îles», Frankrijk van Iradj Azmi in zaal 9; «The Ricks-haw Boy», China van Ling Zifeng in zaal 10.

Om 20.00: «Stranger's kiss», U.S.A. van Matthew Chapman in zaal 3 of 4; «Jazz-men», U.S.S.R. van Karen Chaknazarov in zaal 9; «Oberhausen: 30 jaar retro» diverse kineasten in zaal 10.

Om 22.30: «Tricheurs», Frankrijk van Barbet Schroeder. Bijfilm: «Bluff» in zaal 3 of 4; «De grens», Nederland van Leon de Winter in zaal 9; «In heaven there is no beer, sprout & wings & fly», U.S.A. van Les Blank in zaal 10.

Om 0.30: «Firestarter», U.S.A. van Mark Lester in zaal 3 of 4;

«Shock Treatment/ Rocky Horror», U.S.A. van Jim Sharman in zaal 9; «Decoder», West-Duitsland van Muscha in zaal 10

ZONDAG

Om 10.30: «The Toxic avenger», U.S.A. van Michael Herz in zaal 9; «The Terence Davies Trilogy», Gr.-Br. van Terence Davies, persvoorstelling in zaal 10.

Om 13.30: «Angst», Oostenrijk van Gerarid Kargl in zaal in zaal 3 of 4; «Le jour 'S'», Canada van Jean Lefebvre in zaal 9; «Hotel New York», U.S.A. van Jackie Raynal. Bijfilm: «De kist + Toren-race» in zaal 10

Om 15.00: «Kako Sam...», Joegoslavië van Slobodan Sijac in zaal 3 of 4; «Cauchemar», Frankrijk van Noël Simsolo in zaal 9; «Satori Stress», België van Jean Noël Gobron. Bijfilm: «Digression + water» in zaal 10.

Om 17.30: «Barbarosa», U.S.A. van Fred Schepisi in zaal 3 of 4; «L'arbre sous la mer», Frankrijk van Philippe Muyl in zaal 9; «Oberhausen: prijswinnaars» diverse kineasten in zaal 10.

Om 20.00: «Love streams», U.S.A. van John Cassavetes. Bijfilm «E pericoloso sporghersi», België van Jaco Van Dormael in zaal 3 of 4; «Le soldat qui dort», Frankrijk van Jean-Louis Benoit. Bijfilm: «Panique au montage» in zaal 9; «Simone», Frankrijk van Christine Ehm.

Om 22.30: «That day on the beach», Taiwan van Edward Yang in zaal 9; «Du verbe aimer», Frankrijk van Mary Jimenez in zaal 10.

Om 22.45: «Verrassingsfilm» in zaal 3 of 4.